

Arkeologisk rapport

Rapport över särskild arkeologisk utredning inför planerad ny väg-
dragning E12, delen Norrfors - Brattby.
Trafikplats Norrfors, trafikplats Gubböle samt sträckan Gubböle Nord.

BERIT ANDERSSON
JULI 2001

Rapport över särskild arkeologisk utredning inför planerad ny vägdragning E12, delen Norrfors - Brattby. Trafikplats Norrfors, trafikplats Gubböle samt Gubböle Nord.

BAKGRUND

Inför planerad ombyggnad av Europaväg 12 vid Gubböle och Norrfors har Vägverket beställt en arkeologisk utredning av Västerbottens museum AB. Utredningen avser den nya sträckningen vid Gubböle (Gubböle Nord) samt vid trafikplatserna vid Norrfors samt Gubböle.

MÅLSÄTTNING

Utredningens mål har varit att lokalisera tidigare okända fornlämningar och kulturlämningar.

UTREDNINGSSOMRÅDET

Det område som berörs av utredningen är ca 0,35 km² stort. Europaväg 12 mellan Norrfors och Gubböle löper norr om Umeälv på 50 - 125 meter över havet, till stora delar genom brukad åkermark men vissa delar löper genom skogsmark. Den föreslagna nya sträckningen Gubböle Nord går i huvudsak genom skogsmark i kanten av Brännfallberget, på 110 - 125 meter över havet. Området för trafikplats Norrfors och trafikplats Gubböle är idag brukad jordbruksmark eller vägren.

Norr om trafikplats Norrfors finns ett flertal boplatser från stenåldern kända och söder om denna trafikplats ligger dels en stenåldersboplatz (RAÄ 226 Umeå sn) samt hållristningarna vid Norrfors (RAÄ 365 Umeå sn).

Området har varit uppodlat under avsevärd tid och byarna Norrfors och Gubböle omnämns redan i Gustav Vasas jordebok 1543. Enligt den kulturhistoriska beskrivning som gjordes över byarna Brattby, Gubböle, Norrfors, Sörfors och Svallet av Västerbottens museum 1982, så fanns redan på Gieddas karta från 1661 sex kvarnar vid Kvarnbäcken, norr om landsvägen. 1826 uppgavs varje jordägare i Brattby och Gubböle samt vissa bönder i Brån och Strand ha haft andel i kvarnar i Kvarnbäcken. Enligt laga skifteskartan från 1853-54 fanns 11 kvarnar vid Kvarnbäcken och under åren 1860-70 fanns 13 kvarnar i bäcken. Vid sekelskiftet byggdes en cirkelsåg där tidigare kvarn nr 8 och 9 hade stått (se karta bilaga 1).